

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Hedrik Béla ügyvéd által képviselt Kovács Vegyesipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenessége jogkövetkezményei iránt a Miskolci Munkaügyi Bíróságnál 1.M.1149/2005. szám alatt megindított és másodfokon a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.21.624/2006/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán
- tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.21.624/2006/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperes pártfogó ügyvédjének - tizenöt nap alatt - 12.000 /tizenkettőezer/ forint és 2.400 /kettőezernégyszáz/ forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 61.200 /hatvanegyezer-kettőszáz/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében az alperes rendkívüli felmondása jogellenességének jogkövetkezményei alkalmazását kérte a munkaviszonya helyreállítása mellőzésével.

A Miskolci Munkaügyi Bíróság 1.M.1149/2005/14. számú ítéletével megállapította a 2005. május 23-án kelt munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenességét, és a felperes munkaviszonyának az ítélet jogerőre emelkedésekor való megszűnését. Ennek alapján kötelezte az alperest elmaradt munkabér, felmentési időre járó átlagkereset, és

a jogellenesség jogkövetkezményeként négyhavi átlagkereset megfizetésére; ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2003. szeptember 15-étől létesített munkaviszonyt az alperessel CNC gépkezelő munkakörben, a munkakörére a foglalkozás-egészségügyi orvos alkalmasnak minősítette azzal a megjegyzéssel, miszerint epilepsziás megbetegedését a megfelelő gyógyszerterápiával egyensúlyban tartja. A felperes 2004. november 19-én a munkahelyén rosszul lett, a 2005. március 27-éig tartó keresőképtelensége alatt is kétszer volt epilepsziás rohama. Noha a felperest kezelő szakambulancia orvosa 2005. februárban, a foglalkozás-egészségügyi orvos pedig 2005. márciusában a felperest alkalmasnak minősítette a CNC munkakör betöltésére, a keresőképtelenség megszűnése után az alperes udvartakarító munkakörre munkaszerződés-módosítást ajánlott, amit a felperes nem fogadott el. Az alperes és a felperes jogi képviselője közötti levélváltást követően az alperes munkavégzésre hívta fel a felperest, majd, miután a felperes levélben közölte, hogy a távolmaradásnak a műhelyből történt munkáltatói kitiltás az oka, 2005. május 23-án rendkívüli felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát. Az indokolás szerint a felperes a munkáltatói tájékoztatás és felhívás ellenére nem jelent meg munkavégzésre. A jognyilatkozatra azt követően került sor, hogy a foglalkozás-egészségügyi orvos a felperes munkavégzési helyének megtekintése után úgy nyilatkozott, miszerint „biztonságosabb” és „a felperesnek is jobb lenne”, ha könnyebb munkakörbe kerülne.

A munkaügyi bíróság ebből a tényállásból a rendkívüli felmondás jogellenességére következtetett, mivel az alperesnek az alkalmasnak minősítés ellenére nem állt szándékában a felperest eredeti munkakörében foglalkoztatni.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.21.624/2006/4. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részében helybenhagyta.

A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú ítéleti álláspontot. Megjegyezte, hogy az alperes nem volt jogosult a foglalkozás-egészségügyi vélemény felülbírálatára.

A jogerős ítélet hatályon kívül helyezése, és a felperes keresetének elutasítása iránt az alperes élt felülvizsgálattal, amelyben - tartalmilag - a Pp. 206. § (1) bekezdése, a Pp. 221. § (1) bekezdése és az Mt. 96. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozott. Előadta, hogy az alkalmazáskor végzett üzemorvosi vizsgálatból megállapíthatóan a felperes mind az orvost, mind pedig a munkáltatót tévedésbe ejtette betegségét illetően. Megtévesztő

magatartása miatt alkalmazták, holott az általa kezelt gép „különösen veszélyes”, és „kifogástalan egészségi állapotú kezelő személygel működtethető”. Kifejtette, hogy álláspontja szerint a foglalkozás-egészségügyi orvos a felperes betegségének ismeretében nem adhatott volna alkalmas minősítést, amit alátámaszt a 2005. május 12-ei nyilatkozata arról, miszerint a felperest „biztonságosabb” munkakörben lenne célszerű alkalmazni. A felperesnek ezért ajánlottak másik, az állapotának megfelelő munkakört, az ennek megfelelő munkavégzésre azonban nem volt hajlandó, több napon keresztül igazolatlanul távol volt, ezért a munkaviszonya rendkívüli felmondással való megszüntetésére jogszerűen került sor.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

A felperes keresete megalapozottságának vizsgálatakor a munkaügyi bíróság helytállóan indult ki az Mt.-nek a munkavállaló és a munkáltató lényegi kötelezettségeit szabályozó 102. § (1) és 103. § (1) bekezdésének rendelkezéseiből. Eszerint a munkavállaló kötelezettsége

- egyebek mellett - a munkaszerződésében előírt feltételek között az előírt helyen és időben munkára képes állapotban munkát végezni, míg a munkáltatót foglalkoztatási kötelezettség terheli. A foglalkoztatásra a munkaszerződés, a munkaviszonyra vonatkozó szabályok és az egyéb jogszabályok szerint kerülhet sor. Az Mt. 104. § (2) bekezdése értelmében a munkavállaló nem köteles teljesíteni, illetve végrehajtani a jogszabályba, vagy a munkaviszonyra vonatkozó szabályba ütköző utasítást; munkavégzés céljából azonban rendelkezésre kell állnia.

Az irányadó jogerős ítéleti tényállás szerint a felperes a munkaszerződésében meghatározott CNC gépkezelő munkakörre a foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton alkalmas minősítést kapott. A rendkívüli felmondás jogszerűsége vagy jogellenessége megállapításakor nem a munkaviszony létesítésekor tett minősítésnek, hanem annak volt jelentősége, hogy a több hónapig tartó keresőképtelen állapot miatt végzett soron kívüli üzemorvosi vizsgálat az ismert betegségben gyógyszeres kezelésben részesülő felperest keresőképesége esetén alkalmasnak találja-e a munkaköre ellátására. A munkáltató tévedésbe ejtésére vonatkozó alperesi érvelés ezért nem alkalmas a jogerős ítélet jogszabálysértő voltának megállapítására.

A másodfokú bíróság helytállóan emelte ki, hogy a munkáltató nem jogosult a foglalkozás-egészségügyi orvos által adott munkaköri orvosi alkalmassági minősítés önkényes figyelmen kívül hagyására.

Ehelyett a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI.24.) NM rendelet 12. §-a alapján a foglalkozás-egészségügyi orvosi vélemény felülvizsgálatát (II. fokú orvosi vizsgálatot) kérhetett volna, az alperes azonban ezzel a lehetőséggel nem élt. Következésképpen a foglalkoztatási kötelezettsége teljesítésekor a keresőképesse vált felperes tekintetében az alkalmas minősítés kötötte. Mindezt nem érinti a foglalkozás-egészségügyi orvos által 2005. május 12-én tett kijelentés a felperes „biztonságosabb” foglalkoztatásáról, mivel ez nem jelentette a már megadott munkaköri orvosi alkalmassági minősítés megváltoztatását.

Az alkalmas minősítésnél az üzemorvos nyilvánvalóan figyelembe vette a szakambulancia szakorvosa által a felperes munkaköri alkalmasságáról adott véleményt, továbbá - amelyről az üzemorvos a perben alperes által nem cáfoltt nyilatkozatot tett -, hogy az alkalmassági minősítést kérő nyomtatványon az alperes nem jelölte meg a perbeli munkavégzést és munkahelyet „fokozottan balesetveszélyesnek”. Márpedig átlagos munkahelyen a munkáltatónak egyébként is úgy kell kialakítania a munkavégzési feltételeket, hogy véletlen megbotlás, elesés esetén is biztosított legyen a balesetmentes munkavégzés.

Az előbbiekből következően a felperes jogszerűen igényelte az eredeti munkakörében történő munkába állítását, az alperes azonban ettől elzárkózott, a felperest kifejezetten eltiltotta a műhelyben történő munkavégzéstől, és másik munkakört ajánlott. Az ajánlott munkaszerződés-módosítást - függetlenül a változatlan munkabértől és a körülményektől - a felperes nem volt köteles elfogadni (Mt. 82. § (1) bekezdés). Megállapítható tehát, hogy az alperes jogellenesen járt el, amikor a munkaköre ellátására egészségügyileg alkalmas felperest elzárta a munkaszerződés szerinti munkavégzéstől, és másik, általa nem elfogadott munkakörben történő munkavégzésre hívta fel, majd ennek elmaradását a munkavégzésből távolmaradás kötelezettségszegésnek minősítette, és ezzel az indokkal rendkívüli felmondással élt.

Amennyiben a felperest az üzemorvos a munkaköre ellátására alkalmatlannak minősítette volna, az egészségi állapotának megfelelő másik munkakört akkor sem lett volna köteles elfogadni, mivel a munkakör közös megegyezéssel módosítható. Ha a munkavállaló él a munkaszerződés módosítási ajánlat visszautasításának jogosultságával, ez a magatartása az Mt. 96. § (1) bekezdésében szabályozott feltételek hiányában nem ad alapot rendkívüli felmondásra. A munkaköre ellátására nem alkalmas, és másik munkakört el nem fogadó munkavállaló munkaviszonya megszüntetésére nem az azonnali hatályú rendkívüli felmondás, hanem a munkáltatói rendes felmondás az általában megfelelő megszüntetési forma. Nem

minősül ezért az együttműködési kötelezettség megszegésének, ha a munkavállaló az egészségi állapota miatt a munkáltató által ajánlott másik munkakört nem fogadja el.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes pártfogó ügyvédjének felülvizsgálati eljárási költsége, valamint a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján - az állam javára - a felülvizsgálati eljárás illetéke megfizetésére.

Budapest, 2007. szeptember 19.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő